

Sammanträde i kommunstyrelsen

Tid och plats för sammanträde

Måndagen den 29 maj 2023, kl. 17.00. Frösjön/Lockvattnet, Västra Storgatan 15, Gnesta

Förslag till justerare

Ordinarie: Isabelle Woll Svedén (S) Ersättare: Diana Lundberger (KD)

Tid och plats för justering

I omedelbar anslutning till sammanträdet. Kommunledningskontoret Västra Storgatan 15, Gnesta

Handlingarnas tillgänglighet

Beslutsunderlag till ärendena i kallelsen finns på www.gnesta.se samt för läsning digitalt på servicecenter.

Frågor om kallelsen och ärendena besvaras av sekreteraren, tel: 0158-275 000.

Dagordning

Sammanträdet öppnande samt upprop

Val av justerare och tid för justering

Godkännande av dagordningen

Nr	Diarienummer	Ärende
1	KS.2023.243	Finansiering av VA-kollektivets underskott 2022
2	KS.2021.287	Revidering VA-taxa

Linda Lundin

Jenny Johansson

Ordförande

Sekreterare

Upprättad: 2023-05-05
Diarienummer: KS.2023.243

Kommunfullmäktige

Finansiering av VA-kollektivets underskott 2022

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Att 2022 års underskott inom VA-kollektivet ska balanseras i VA-kollektivets balansräkning och återställas inom 5 år.

Sammanfattning

En grundregel i VA-ekonomi är att avgifterna som tas ut ska representera kostnaderna förvaltningen av den allmänna VA-anläggningen för med sig. Det ska således råda balans mellan intäkter och kostnader.

Gnesta kommuns vatten och avloppsverksamhet har sedan år 2020 gått med underskott. Under perioden 2016-2021 uppgår underskottet ackumulerat till ca 7,6 miljoner kronor enligt resultaträkningen. Utöver underskottet enligt resultaträkningen så gjordes en justering mot eget kapital 2021 på grund av att felklassificeringar mellan drift och investering. Hade dessa kostnader redovisats rätt hade verksamheten gått med underskott från 2019. Om hänsyn tas även till de rättningar som gjorts mot eget kapital så uppgår underskottet till totalt 18 mnkr, som direkt eller indirekt finansierats via skattekollektivet. Samtidigt har VA-verksamheten haft kostnader som borde finansierats av kommunen gällande dagvattenhantering och i viss mån brandvattenförsörjning. Att dessa två kostnader belastat VA-kollektivet skulle kunna motivera en skattefinansiering av hela eller delar av VA-verksamhetens underskott.

Kostnaderna för de tjänster som VA-verksamheten haft som borde finansierats av skattekollektivet är svåra att i efterhand beräkna fullt korrekt. För dagvattenhanteringen för allmän platsmark beräknas dessa kostnader ackumulerat uppgå till ca 10,7 mnkr för perioden 2007-2022. För hantering av brandvattenförsörjningen finns inga sådana beräkningar.

Då de bästa beräkningarna i dagsläget ger att skattekollektivets borde ha betalt ca 10,7 mnkr till taxekollektivet för dagvattenhantering, samtidigt som underskotten inklusive rättningen mot eget kapital uppgår till ca 18 mnkr fram till och med 2021 bedöms skattekollektivets skuld till VA kunna kvittas mot de underskott som redan direkt eller indirekt finansierats av skattekollektivet.

Mot bakgrund av detta föreslår förvaltningen att 2022 års inte ska finansieras av skattekollektivet utan att underskottet ska balanseras och återställas inom 5 år inom ramen för den nya taxan.

Ärendebeskrivning

VA-kollektivet är en avgiftsfinansierad verksamhet, där avgifterna ska utgå ifrån självkostnadsprincipen, dvs. att verksamheten varken ska gå med vinst eller förlust. En grundregel i VA-ekonomi är att avgifterna som tas ut ska representera kostnaderna förvaltningen av den allmänna VA-anläggningen för med sig, en budget i balans mellan intäkter och kostnader. Om verksamheten gör ett överskott ska detta överskott balanseras i VA-kollektivets balansräkning och återställas gentemot abonnenterna, oftast genom lägre framtida höjningar eller vid stora överskott genom en sänkning av taxan. Om verksamheten istället gör ett underskott redovisas underskottet i kommunens resultaträkning och kommunen kan välja om detta underskott ska finansieras av skattekollektivet, eller om underskottet ska balanseras i VA-kollektivets särredovisning och återställas. Om inget beslut fattas i frågan finansieras resultatet av skattekollektivet. Om beslut fattas om att resultatet ska balanseras och återställas ska detta i normalfallet göras inom 3 år, om det finns särskilda skäl och tydlig plan för återställandet kan återställandet göras inom en 5-årsperiod enligt Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). Återställandet behöver i normalfallet göras genom avgiftshöjningar eller om möjligt genom lägre kostnader.

Gnesta kommuns vatten och avloppsverksamhet har sedan år 2020 gått med underskott, underskottet har varit en följd av flertalet orsaker som lett till en obalans mellan verksamhetens intäkter och kostnader. Bland grundorsakerna finns stora investeringsbehov, högre kapitalkostnader, ökade löner och inflation, men även en historisk hantering där uppdelningen mellan investering och driftskostnader inte gjorts korrekt. Under 2021 genomförde kommunen en utredning av hur investeringar och driftskostnader hade klassificerats vilket ledde till en större korrigerings av driftskostnaderna. Korrigeringen gjordes dels genom att årets felklassificerade investeringar resultatfördes 2021 vilket ledde till ett underskott om 6,4 miljoner kronor 2021 i VA-verksamheten. Det gjordes också en korrigerings direkt mot eget kapital om 10,5 mnkr som avsåg äldre investeringar som varit felklassificerade. Denna korrigerings påverkade inte resultatet. Hade dessa historiskt felklassificerade kostnader redovisats rätt historiskt sett hade VA-verksamhetens resultat varit negativt även 2019 och mer negativt 2020.

Eftersom inget beslut om återställande av negativa resultat ha fattats har resultaten fram till 2022 varje år belastat kommunens resultat och därigenom finansierats av skattekollektivet. Nedan följer en sammanställning av VA-verksamhetens resultat sedan 2016, enligt resultaträkningen, ackumulerat samt inklusive den korrigerings som gjorts mot eget kapital.

Tabell 1: VA-verksamhetens resultat i tusentals kronor

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Resultat enligt resultaträkningen	408	63	-494	4	-1 200	-6400	-8800
Akkumulerat resultat	408	471	-23	-19	-1 219	-7 619	-16 419
Resultat inklusive korrigeringar av investeringar*	408	471	-23	-19	-11 719*	-18 119	-26 919

* Inklusive hela rättningen mot eget kapital för historiska felklassificeringar om 10,5 mnkr som genomfördes i årsredovisningen 2021

Samhällsbyggnadsförvaltningen har under hösten 2022 analyserat taxehöjningsbehovet. I denna analys har det samtidigt framkommit att det i resultaten ovan finns kostnader för dagvatten som borde belastat kommunen. När Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster kom 2007 gavs möjligheter för VA-verksamheter att införa mer differentierade avgifter för dagvatten. Bland annat kunde en avgift för omhändertagande av dagvatten från allmän platsmark tas ut. Gnesta kommuns VA-taxa öppnade för denna möjlighet, vilket dock aldrig tillämpats och denna kostnad har under 15 år istället belastat VA-kollektivet och inte skattekollektivet.

En annan kostnad som belastar VA-kollektivet och inte är en nödvändig kostnad för VA, är kostnader för brandvattenförsörjning (brandposter och uppdimensionerat ledningsnät). Att dessa två kostnader belastat VA-kollektivet skulle kunna motivera en skattefinansiering av hela eller delar av VA-verksamhetens underskott. Kostnaden för dagvatten från allmän platsmark har totalt för 2007-2022 totalt beräknats uppgå till ca 10,7 mnkr i 2022 års kostnadsläge. Kostnadsbilden gällande omhändertagande av dagvatten från allmän platsmark behöver utredas vidare. I taxeförslaget har en avgift om 2,5 kr/m² föreslagits. Denna avgiftsnivå bygger på uppskattningar från verksamheten och har bedömts som en skälig nivå i jämförelse med kommuner av liknande storlek och i övrigt liknande Gnesta kommun.

I den nya förslaget till taxekonstruktion kommer finansieringen av dagvattenhanteringen att justeras så att kostnaderna hamnar på rätt kostnadsbärare.

Summeras den uppskattningsbara kostnaden som skattekollektivet borde betalat till VA-verksamheten uppgår denna alltså till ca 11 mnkr. Summeras VA-verksamhetens

underskott som direkt eller indirekt finansierats via skattekollektivet 2016-2021 uppgår denna till ca 18 mnkr.

Förvaltningens synpunkter

Gnesta kommuns vatten och avloppsverksamhet har sedan år 2020 gått med underskott. Ackumulerat från 2016-2021 uppgår underskottet till ca 7,6 miljoner kronor enligt resultaträkningen. Utöver underskottet enligt resultaträkningen så gjordes en justering mot eget kapital 2021 på grund av att felklassificeringar mellan drift och investering. Hade dessa kostnader redovisats rätt hade verksamheten gått med underskott från 2019. Om hänsyn tas även till de rättningar som gjorts mot eget kapital så uppgår underskottet till totalt 18 mnkr, som direkt eller indirekt finansierats via skattekollektivet. Samtidigt har VA-verksamheten haft kostnader som borde finansierats av kommunen gällande dagvattenhantering och i viss mån brandvattenförsörjning. Att dessa två kostnader belastat VA-kollektivet skulle kunna motivera en skattefinansiering av hela eller delar av VA-verksamhetens underskott.

Kostnaderna för de tjänster som VA-verksamheten haft som borde finansierats av skattekollektivet är svåra att i efterhand beräkna fullt korrekt. För dagvattenhanteringen för allmän platsmark beräknas dessa kostnader ackumulerat uppgå till ca 10,7 mnkr. För hantering av brandvattenförsörjningen finns inga sådana beräkningar.

Då de bästa beräkningarna i dagsläget ger att skattekollektivets borde ha betalt ca 10,7 mnkr till taxekollektivet för dagvattenhantering, samtidigt som underskotten inklusive rättningen mot eget kapital uppgår till ca 18 mnkr fram till och med 2021 bedöms skattekollektivets skuld till VA kunna kvittas mot de underskott som redan direkt eller indirekt finansierats av skattekollektivet.

Mot bakgrund av detta föreslår förvaltningen att 2022 års inte ska finansieras av skattekollektivet utan att underskottet ska balanseras och återställas inom 5 år inom ramen för den nya taxan.

Jämställdhetsanalys utifrån checklista

En jämställdhetsanalys bedöms ej vara tillämpligt i detta ärende.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse 2023-05-05
2. Tjänsteskrivelse förslag till ny taxa 2023-04-25
3. Förslag till ny VA-taxa

Sändlista

- ~ Kommunfullmäktige
- ~ Samhällsbyggnadschef

- ~ Ekonomichef
- ~ VA-chef

Anders Axelsson
Kommunchef

Samir Sandberg
Ekonomichef

Upprättad: 2023-04-25
Diarienummer: KS.2021.287

Kommunstyrelsen

Revidering VA-taxa

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Anta ny taxa för vatten- och avloppsverksamheten (VA) från den 1 juli 2023.

Sammanfattning

Gnesta kommuns senaste höjning av VA-taxan skedde 2020. Under 2022 beslutades att kommunens VA-taxa ska följa Svenskt vattens nya normalförslag för taxekonstruktion. Inför införandet av den nya taxekonstruktionen har en grundlig analys och genomarbetad översyn gjorts av VA-ekonomin samtidigt som verksamhetssystemet har kompletterats med nya uppgifter inför införandet. Liksom många andra står Gnesta kommun inför stora höjningar av VA-taxan framåt. Stora och kostnadstunga investeringar krävs för att klara framtida vattenförsörjning och avloppsrening samtidigt som övriga delar av befintligt VA-system är i behov av upprustning. Avgifterna i VA-taxan är föreslagna utifrån att de fasta intäkterna ska öka i relation till de rörliga intäkterna för att på sikt få en bättre balans mellan fasta och rörliga intäkter. Avgifterna är också föreslagna utifrån att taxan ska vara skälig och rättvis mellan abonnentgrupper.

Anläggningstaxan föreslås höjas utifrån ett viktat entreprenadindex med ca 10 %. Uppföljning och analys av utfall i VA-ekonomin kommer att göras årligen och den långsiktiga prognosen över höjningsbehoven uppdateras kontinuerligt.

Ärendebeskrivning

VA-taxan i Gnesta höjdes senast i maj 2020 och den nya höjningen inkluderar höjningsbehoven för 2021, 2022 och första halvåret 2023. Svenskt vatten gav under 2021 ut ett nytt normalförslag gällande kommunala taxekonstruktioner för VA. Den nya konstruktionen har förtydligats bland annat när det gäller dagvatten, men också justerats utifrån domar och juridiska tolkningar av tidigare taxekonstruktioner. Kommunfullmäktige beslutade därför under 2022 att övergå till det nya normalförslaget och upprätta en ny taxekonstruktion för Gnestas VA-taxa. För att kunna införa den nya konstruktionen har kommunens verksamhetssystem behövt kompletteras med uppgifter om tomtstorlekar, ytor för allmän platsmark, boendeenheter m.m.

I tjänsteskrivelsen inför beslutet om taxekonstruktion lyfte också förvaltningen möjligheten till rabatterad dagvattenavgift om en fastighetsägare tar hand om regn- och smältvatten inom fastigheten. Den möjligheten finns inte med i detta förslag, utan bör i så fall utredas i särskild ordning, när övriga förutsättningar avseende dagvattenhantering är klargjorda.

VA-kollektivet är en avgiftsfinansierad verksamhet där avgifterna ska utgå ifrån självkostnadsprincipen, d.v.s. verksamheten ska varken gå med vinst eller förlust. Sedan ett par år går VA-verksamheten minus och intäktsunderskottet ökar ju mer kostnaderna stiger (ökade kapitalkostnader, löner, inflation m.m). För 2023 prognostiseras ett underskott på 10,5 mnkr. Enligt propositionen (prop.2005/06:78), till Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) ska en obalans i VA-taxan balanseras under en 3-årsperiod, något längre om det finns en plan för återställning. Något längre tid har i detta fall bedömts kunna uppgå till ca 5 år baserat på underskottets storlek.

Höjningsbehovet och justering av VA-taxan styrs framför allt av dagens obalans mellan kostnader och intäkter i VA-ekonomin, men även ökande kostnader framåt på grund av större investeringar i vattenverket och för utbyte och renovering av VA-ledningar och för att nå miljömålen i avloppsreningsverket, med ökande kapitalkostnader som följd.

Under de senaste åren har personalomsättningen inom VA-verksamheten varit hög, samtidigt som verksamheten står inför ett flertal stora investeringar i VA-anläggningarna. VA-ekonomin har genomgått en översyn och kommande behov, både ekonomiska och resursmässiga i övrigt, har analyserats. I samband införande av ny taxa föreslås därför att VA-verksamheten förstärks för att klara kommande projekt och för att minska övertidstimmar i driftverksamheten. Som en följd av detta innebär förslaget en utökning av två tjänster inom VA-verksamheten, en tjänsteperson samt en driftteknikertjänst.

I beräkningen till taxa har också en uppskattning gjorts för beräknade investeringar som utgår från den ram som beslutas av kommunfullmäktige i framtidsplanen. Ramen har dock skrivits ner för att i större mån spegla en rimlig förväntan på investeringarna. Uppskattningarna innebär att ca 200 mnkr investeras mellan åren 2023-2025, varav majoritet avser det nya vattenverket om 130 mnkr, samt de större investeringarna i renovering av VA-ledningarna och investeringar i avloppsreningsverket. Utöver detta har en investeringstakt om 12,5 mnkr per år uppskattats för 2026-2028. I taxeförslaget har också en ökning av antalet abonnenter beräknats från 2026 baserat på kommunens befolkningsprognos i dagsläget. Ökningen är uppskattad till en 2-procentig ökning av antalet abonnenter 2026 och 2027.

Då taxeförslaget bygger på uppskattningar kommer beräkningar årligen behöva göras för att anpassa höjningsbehovet till de faktiska utfallen i både i den planerade rekryteringen och faktiskt beslutade genomförda investeringar. Eftersom taxan regleras av självkostnadsprincipen och målet att balans ska nås inom 5 år kommer till exempel en lägre investeringstakt innebära att lägre höjningsbehov än det framskrivna över

perioden. Målet med dessa årliga beräkningar är att säkerställa att inga onödiga taxehöjningar görs, samtidigt som balans ska nås inom 5 år.

Den stora obalansen i nuvarande VA-taxa innebär avsevärda höjningar av taxan de närmsta åren (2023 -2025) för att få upp intäktsvolymen till en nivå som matchar ökande kostnader och samtidigt återställer det ackumulerade underskottet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har under hösten 2022 analyserat taxehöjningsbehov ur ett flerårsperspektiv (2023-2028). Höjningsberäkningarna utgår från ovan beskrivna förändringar. Förutom att bygga en mer robust organisation är målsättningen att skapa en långsiktig ekonomiskt stabil grund för VA-verksamheten.

När Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster kom 2007 gavs möjligheter för VA-verksamheter att införa avgifter för dagvatten. Bland annat kunde en avgift för omhändertagande av dagvatten från allmän platsmark tas ut. Gnesta kommuns VA-taxa öppnade för denna möjlighet, vilken dock aldrig tillämpats och denna kostnad har under 15 år istället belastat VA-kollektivet och inte skattekollektivet. En annan kostnad som belastar VA-kollektivet och inte är en nödvändig kostnad för VA, är kostnader för brandvattenförsörjning (brandposter och uppdimensionerat ledningsnät). Att dessa kostnader belastar VA-kollektivet kan motivera en skattefinansiering av tidigare års underskott. I den nya taxekonstruktionen kommer finansieringen av dagvattenhanteringen att justeras så att kostnaderna hamnar på rätt kostnadsbärare.

En grundregel i VA-ekonomi är att avgifterna som tas ut ska representera kostnaderna förvaltningen av den allmänna VA-anläggningen för med sig. Det ska alltså råda balans mellan intäkter och kostnader. Det finns dock alltid möjlighet att under vissa förutsättningar skattefinansiera VA-verksamheten.

De långsiktiga förslag på taxehöjningsbehov som presenterats under hösten i olika forum innefattar både förslag med och utan skattefinansiering av redan upparbetade underskott. En skattefinansiering skulle kunna mildra höjningsbehovet för VA-abonenterna och göra höjningsbehovet något mer jämnt mellan åren, men kraftiga höjningar kommer oavsett att bli nödvändiga för 2023-2025, se tabell 1.

År	Förslag 1.	Förslag 2.	Förslag 3.
	Underskott från 2022 100% finansiering av VA	Underskott från 2022 finansiering av 50% VA 50% av skattekollektivet	Underskott från 2022 100% finansiering av skattekollektivet
2023	55%	55%	55%
2024	40%	35%	35%
2025	35%	30%	30%
2026	5%	10%	10%
2027	1%	5%	1,5%
2028	0%	1%	1%

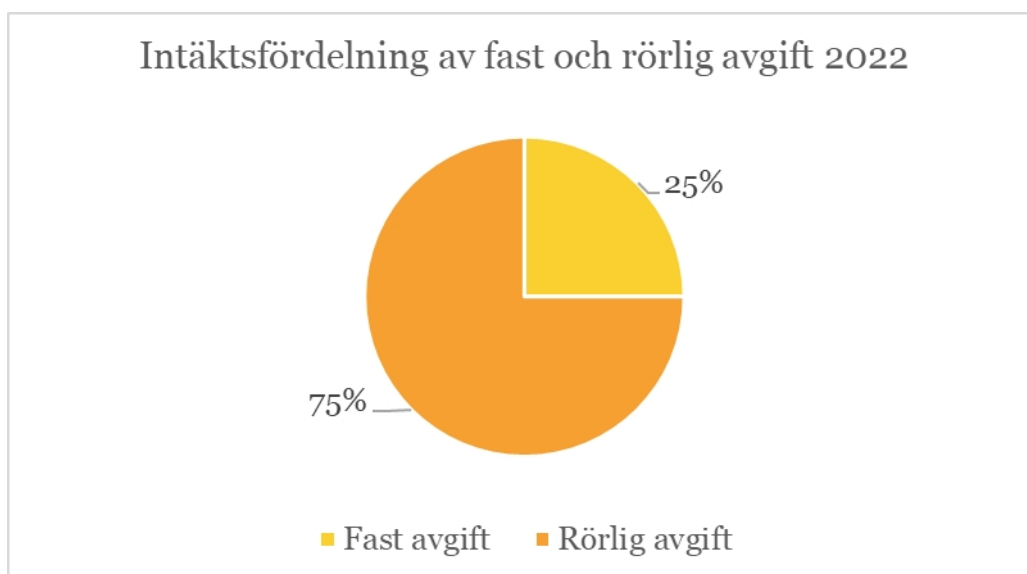
Tabell 1. Prognos höjningsbehov åren 2023-2028. Baserat på en internränta på 1,5%.

För att illustrera hur en skattefinansiering överslagsmässigt skulle påverka avgiften för den enskilde abonnenten så skulle en skattefinansiering med 50 % av 2022 års underskott (8,8 mnkr) minska höjningsbehovet med ca 20 kr/månad under 5-årsperioden (beräknat på bostadsenhetsavgiften). Med en skattefinansiering med 100 % av 2022 års underskott skulle höjningsbehovet minska med ca 38 kr/månad.

Femårsprognosen över höjningsbehovet behöver årligen ses över, följas upp och justeras utifrån de förändringar som sker i verksamheten. Personalomsättning, driftstörningar, avvikelser i investeringstakt eller budget m.m. kommer att påverka VA-ekonomin, positivt eller negativt.

I en kommun som Gnesta, med egen vattenproduktion och eget omhändertagande av avlopp, består VA-verksamhetens fasta kostnader av ca 80-90 %, resterande kostnader är rörliga. VA-taxan bör rimligen konstrueras så att de fasta intäkterna matchar de fasta kostnaderna. När de rörliga intäkterna minskar, så bör de rörliga kostnaderna minska för att ändå få full kostnadstäckning i VA-ekonomin.

Den analys som gjorts av VA-ekonomin under hösten 2022 och våren 2023 visar att 75% av intäkterna kommer från de rörliga avgifterna och att de fasta avgifterna uppgår till 25%. Att spara vatten kan därmed påverka VA-ekonomin påtagligt när huvuddelen av intäkterna kommer från rörliga avgifter och detta har med all säkerhet skett i Gnesta under de senaste åren.

Figur 1. Intäktsfördelning fast och rörlig avgift 2022.

Det som också framkommit under den analys som genomförts är att avgiftsfördelningen mellan bl.a. villaägare och boende i flerbostadshus är skevt fördelad.

Boende i villa betalar ca. 35 % i fast avgift och ett hushåll i ett flerbostadshus betalar ca. 4 % i fast avgift. Båda abonnentgrupperna betalar dock långt ifrån VA-enhetens fasta

kostnader (80-90%). Att ligga på 80-90% fasta intäkter är dock inte nödvändigt, kanske inte ens realistiskt. Även om abonnenterna av t.ex. ekonomiska eller miljömässiga skäl minskar sin vattenförbrukning så finns det ett basbehov av vattenförbrukning i ett modernt samhälle som ger en stabil intäkt även om den är rörlig. Fördelningen mellan 75% rörliga intäkter/25% fasta intäkter (i snitt) behöver dock balanseras upp.

Förvaltningen kommer framöver fortsätta analysera och kartlägga kostnader och kostnadsfördelningar i verksamheten och arbeta långsiktigt med VA-taxan och VA-ekonomin för att hitta rätt balans, inte minst utifrån att en ny taxekonstruktion införs.

För att få en bättre fördelning mellan fasta och rörliga avgifter har höjningarna fördelats på de nya avgiftsparametrarna, enligt nedan.

Nuvarande taxekonstruktion, bruksavgifter (inkl. moms)

Fast avgift	4 030,00 kr/år
Avgift/m ³ vatten (rörligt)	47,25 kr/m ³

Ny taxekonstruktion, bruksavgifter (inkl. Moms)

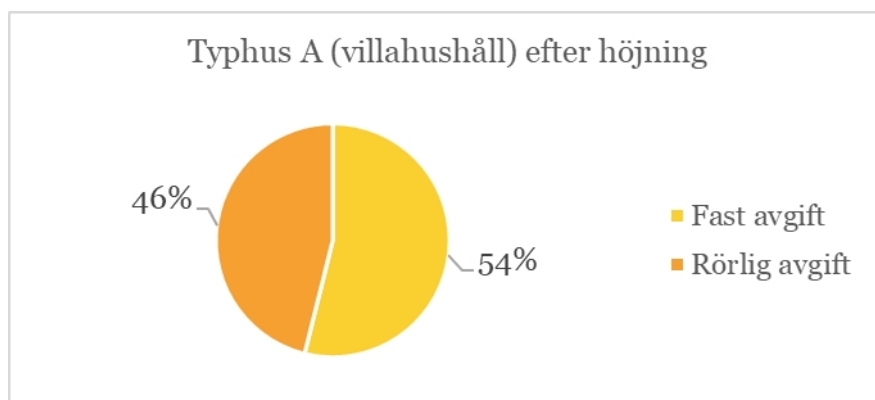
Grundavgift (fast avgift)	4 030,00 kr/år
Avgift/m ³ vatten (rörligt)	47,25 kr/m ³
Bostadsenhetsavgift (fast avgift)	3 000,00 kr/år
Dagvattenavgift/m ² tomtyta (fast avgift)	1,25 kr/m ² /år

Bruksavgift Typhus A (ny taxa)

Typhus A i detta exempel avser fastighet med friliggande enbostadshus, tomtyta 1 000 m² (enligt Svenskt vatten 800 m²). Fastigheten är ansluten till vatten, spill- och dagvatten. Vattenförbrukning 150 m³/år.

Kostnad per månad: 1 281 kr, en ökning med 354 kr/månad.

Detta skulle påverka den fasta intäkten för ett villahushåll (Typhus A) enligt figur 2.

Figur 2. Intäktsfördelning fast och rörlig avgift med ny taxa.

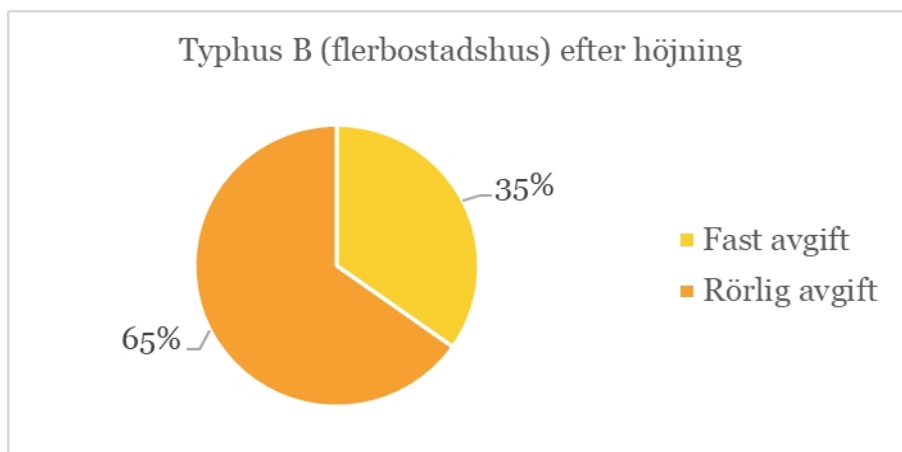
Enligt planen ovan ska taxan höjas ytterligare redan 2024. Höjningsbehovet 2024 kommer påverkas av hur kostnadsnivån utvecklats och i vilken mån rekryteringar och investeringar faktiskt genomförs. Om höjningsbehovet följer planen kommer taxan 2024 höjas med ytterligare ca 178kr per månad för typhus A. Förslaget innebär således att den totala höjningen för typhus A blir ca 532 kr per månad inom den närmaste 12-månadersperioden.

Brukningsavgift Typhus B (ny taxa)

Typhus B i detta exempel avser flerbostadshus som är anslutet till vatten, spill- och dagvatten. 15 lägenheter, tomtyta 2 000 m² (enligt Svenskt vatten 800 m²), vattenförbrukning 2 000 m³/år.

Kostnad/hushåll/månad: 811 kr, en ökning med 264 kr/månad.

Detta skulle påverka den fasta intäkten för ett hushåll (Typhus B) i flerbostadshus enligt figur 3.

Figur 3. Intäktsfördelning fast och rörlig avgift med ny taxa.

Enligt planen ovan ska taxan höjas ytterligare redan 2024. Höjningsbehovet 2024 kommer påverkas av hur kostnadsnivån utvecklats och i vilken mån rekryteringar och investeringar faktiskt genomförs. Om höjningsbehovet följer planen kommer taxan 2024 höjas med ytterligare ca 63kr per månad för ett hushåll i typhus B. Förslaget innebär således att den totala höjningen för ett hushåll i typhus B blir ca 327 kr per månad inom den närmaste 12-månadersperioden.

Samfällighetsföreningar

Det finns samfälligheter med egen mätning (i respektive hushåll) och samfälligheter med gemensam mätning (vattenmätarbrunn). Samfälligheterna har även sitt eget VA-nät och detta gör att de har en något sämre nytta än de som har egna förbindelsepunkter till sin fastighet. Därför föreslås i den nya taxekonstruktionen att samfälligheter ska få reduktion på grundavgiften. De med egen mätning föreslås i detta taxeförslag få en reduktion med 20 % och de med gemensam mätning en reduktion på 50 %, vilket skulle ge följande effekt:

För en samfällighet med 15 lägenheter och egen mätning:

Kostnad/hushåll och år: 1 123 kr, en ökning med 197 kr/månad.

För en samfällighet med 15 lägenheter och gemensam mätning:

Kostnad/hushåll och år: 866 kr, en ökning med 253 kr/månad.

Att höjningen blir högre för hushåll med gemensam mätning, men med en större reduktion (50%) visar på tidigare skevheter i taxekonstruktionen.

Dagvatten

Under hösten har VA-enheten utrett ytor för allmän plats med kommunen som huvudman. Totalt har en yta om 710 000 kvm identifierats. Delar av denna yta finansieras dock via avgifterna från övriga VA-abonnenter (dagvatten gata). Vilka allmänna ytor som ska betalas av vem styrs av vem som har nytta av att dagvattnet omhändertas, tillsammans med den kostnad omhändertagande genererar för VA-enheten. VA-abonenterna har nytta av att framför allt lokalgator har en god dagvattenhantering medan allmänna ytor, där fler än de som bor använder den allmänna platsen, har en mer övergripande nytta för de som nyttjar dessa ytor. Det har inte gått att få fram hur fördelningen mellan lokalgator och mer allmänt nyttjade ytor ser ut. Därför föreslås att fördelningen blir 50/50 och att detta utreds vidare av VA-enheten och justeras framåt om fördelningen avviker från antagen fördelning. 71 ha fördelas därför mellan allmän platshållare (kommunens gatuenhet) och VA-kollektivets abonnenter.

Dagvattenavgift allmän platshållare

Beräknad yta för dagvattenhantering allmän plats är 35,5 ha.

Förslag på avgift: 2,5 kr/m².

Kostnadsbildens gällande omhändertagande av dagvatten från allmän platsmark behöver utredas vidare. I taxeförslaget har en avgift om 2,5 kr/m² föreslagits. Denna avgiftsnivå bygger på uppskattningar från verksamheten och har bedömts som en skälig nivå i jämförelse med kommuner av liknande storlek och i övrigt liknande Gnesta kommun.

Dagvattenavgiften för allmän platshållare borde ha debiterats gatuenheten redan 2007 då avgiften infördes i VA-taxan, men därefter inte tillämpats.

Anläggningsavgifter

På grund av den ansträngda situationen i dricksvattenförsörjningen så har exploateringsstakten och anslutning av nya fastigheter varit låg i Gnesta. Tillräcklig beräkningsunderlag för beräkning av täckningsgrad i nuvarande anläggningsavgifter saknas därmed. Den allmänna kostnadsutvecklingen har varit desto tydligare och därför föreslås anläggningstaxan höjas med Entreprenadindex ca. 10 % (beräknat som ett snitt av olika grupper i entreprenadindex).

Kostnad för anslutning av vatten, spill- och dagvatten blir då 268 324 kr, en ökning med 19 498 kr.

Behov av ytterligare beslut

Det väsentligt att lyfta fram att kommunfullmäktige kommer att behöva fatta ett antal ytterligare beslut om höjning av VA-taxan, då taxehöjningen i detta ärende berör andra halvåret 2023. Nivån på kommande höjningar är avhängigt beslutet om eventuell skattefinansiering av 2022 års underskott, men också hur VA-ekonomin i övrigt utvecklas. Förvaltningen avser därför att i höst återkomma med ett nytt underlag inför, i första hand, beslut om VA-taxa för år 2024. Därefter behöver underlag löpande tas fram inför de kommande årens beslut i enlighet med vad som framgår av detta underlag.

Förvaltningens synpunkter

Gnesta kommun har, som ovan nämnts, under 2022 beslutat införa en ny taxekonstruktion för VA-taxan. Den nya konstruktionen följer Svenskt vattens förslag (P120) och innebär att avgifterna förtydligas bland annat gällande dagvatten.

Intäktsbehovet innebär en höjning med 55 % av intäkterna. Detta innebär inte att varje enskild abonnent får en höjning med 55%. Avgiftsnivåerna är föreslagna utifrån att bygga en VA-taxa utifrån vad som är skäligt och rättvist. De skevheter som upptäckts ska justeras och den fasta intäktsdelen öka relativt den rörliga för att få en kostnadstäckning i bättre balans. Uppföljning och nya analyser behöver göras efter att den nya konstruktionen tillämpats för att verifiera att utfallet blivit som planerat.

Förvaltningen kommer även att arbeta vidare kring fördelning av kostnader och intäkter per tjänst för att få ett bra underlag på vad respektive tjänst (vatten, spill- och dagvatten) kostar. Denna kostnadsfördelning ligger till grund för avgiftsfördelningen i taxan och bygger i nuläget på kvalificerade antaganden och beräkningar.

Behovet av upprustning och förnyelse inom VA-verksamheten är inget unikt för Gnesta kommun. De svenska kommunerna står inför stora investeringar kommande år. En lika stor utmaning för kommunerna är kompetensförsörjningen, där den mindre kommunen är betydligt mer sårbar med få personer inom varje kompetensområde.

Jämställdhetsanalys utifrån checklista

En jämställdhetsanalys är ej tillämpligt i detta ärende.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse 2023-04-25

Sändlista

- ~ Samhällsbyggnadschef
- ~ Ekonomichef

~ VA-chef

Anders Axelsson
Kommunchef

Anna-Karin Lindblad Wieslander
T.f VA-chef/Samhällsbyggnadschef

Vatten- och avloppstaxa

Taxor och avgifter

Dokumenttyp	Vatten- och avloppstaxa
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Beslutad	2023-xx-xx
Senast reviderad	
Giltig till	tills vidare
Dokumentansvarig	Förvaltningschef
Diarienummer	KS.2023.xxx
Dokumentinformation	Taxor och avgifter
Dokumentet gäller för	Avgiftsskyldiga enligt lag om allmänna vattentjänster

Innehållsförteckning

Förklaring av begrepp i taxan	2
§ 1 Vem som är avgiftsskyldig	2
§ 2 Vad avgifterna utgörs av	3
§ 3 Vad olika fastigheter utgörs av	3
§ 4 När avgiftsskyldighet inträder och för vilka ändamål	4
Anläggningsavgifter (§§ 5-12)	5
§ 5 Anläggningsavgift för bostadsfastighet.....	5
§ 6 Anläggningsavgifter för annan fastighet	6
§ 7 Anläggningsavgift för Obebyggd fastighet	7
§ 8 Avgiftsskyldighet i övrigt	8
§ 9 Anläggningsavgift Allmän platsmark.....	8
§ 10 Särtaxa	8
§ 11 Betalning av avgift	8
§ 12 Ersättningsskyldigheter mellan huvudman och fastighetsägare	9
Brukningavgifter (§§ 13-20)	10
§ 14 Brukningavgift Allmän platsmark	11
§ 15 Större spillvattenmängd än levererad vattenmängd	11
§ 16 Brukningavgift Obebyggd fastighet	12
§ 17 Övriga avgifter.....	12
§ 18 Särtaxa gällande brukningavgifter	12
§ 19 Hur brukningavgifterna debiteras.....	13
§ 20 Fastighetsägares begäran om åtgärd avseende VA-förhållanden.....	13
§ 21 När taxan börjar gälla	13

TAXA

Denna taxa baseras på normalförslaget enligt Svenskt vattens publikation P120 - VA-taxa och gäller för Gnesta kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning.

Antagen av kommunfullmäktige den 2023-xx-xx

Huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är kommunfullmäktige i Gnesta kommun.

Avgifter enligt denna taxa ska betalas till Gnesta kommun, Kommunstyrelsen, VA-enheten, 646 80 Gnesta.

Förklaring av begrepp i taxan

LAV: Lag (2006/412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen)

Vatten (V): Vattenförsörjning, renvatten, för normal hushållsanvändning

Spillvatten (S): Avloppsvatten från bad, dusch, disk och toalett

Dagvatten (D): Regnvatten och smältvatten som tillfälligt rinner på mark och andra ytor

Dagvatten fastighet (Df): Dag- och dräneringsvatten som leds bort från fastigheter till den allmänna VA-anläggningen

Dagvatten gata (Dg): Dag- och dräneringsvatten som leds bort från allmänna platser till den allmänna VA-anläggningen

Servisavgift: En avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df.

Förbindelsepunktsavgift: En avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df,

Tomtyteavgift: En avgift per m² Tomtyta

Bostadsenhetsavgift: En avgift per Bostadsenhet, motsvarades i P96 VA-taxa av lägenhetsavgift

Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt är upprättad: En avgift för anordnandet av anläggning för bortledning av Df, som endast tas ut om bortledning av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.

Dagvattenavgift: En årlig avgift per m² Tomtyta för hantering av dag- och dräneringsvatten.

Grundavgift (brukningsavgifter): En årlig fast avgift som utgår per fastighet eller mätställe.

§ 1 Vem som är avgiftsskyldig

För att täcka nödvändiga kostnader för Gnesta kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning ska ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Den som jämställs som fastighetsägare enligt 2 och 4 §§ lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) är också avgiftsskyldig. För ändamålet Dg är även den avgiftsskyldig

Dokumentnamn	Taxor och avgifter
Dokumenttyp	Vatten- och avloppstaxa
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige

som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § LAV är uppfyllda.

§ 2 Vad avgifterna utgörs av

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter och brukningsavgifter.

§ 3 Vad olika fastigheter utgörs av

I dessa taxeföreskrifter avses med

Bostadsfastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål. Med bostadsfastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas, för vissa andra ändamål där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt. Den huvudsakliga verksamheten bedrivs inomhus.

Exempel på sådana byggnader är:

Kontor	Shoppingcentrum	Serverhallar
Butiker	Utställningslokaler	Sporthallar
Hotell	Restauranger	
Industri	Lagerbyggnader	
Skola	Sjukvårdslokal	

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med Bostadsfastighet. Den huvudsakliga verksamheten bedrivs utomhus.

Exempel på sådan fastighet är:

Kyrkogård	Virkesupplag	Fordonsuppställningsplats
Obemannad bensinstation	Biltvätt med skärmtak	Idrottsplats
Återvinningsstationer		

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggt.

Samfällighet: en grupp fastigheter som genom förrättning hos lantmäteriet, med stöd av anläggningslagen (1973:1149), har bildat en samfällighet. Anläggningen tillhör fastigheterna gemensamt och delägandet följer fastigheten. I detta taxeförslag gäller begreppet samfällighet enbart samfälligheter för VA-frågor.

Bostadsenhet: ett eller flera utrymmen i byggnad som i upplåtelsehänseende bildar en enhet. I fråga om sådana utrymmen i bostadsfastighet, eller därmed jämställd fastighet, där begreppet bostadsenhet inte är tillämpligt, räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2020 som en bostadsenhet.

Tomtyta: Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoarea (BTA).

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) redovisas som allmän plats, eller/om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

§ 4 När avgiftsskyldighet inträder och för vilka ändamål

4.1 Avgift tas ut för ned angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Brukningsavgift
V, vattenförsörjning	Ja	Ja
S, spillvattenavlopp	Ja	Ja
Df, dag- och/eller dränvattenavlopp från fastighet	Ja	Ja
Dg, dagvatten från allmän platsmark	Ja	Ja

4.2 Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge.

Avleds Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledning av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

För att avgiftsskyldighet ska uppstå ska kraven i 24 § LAV vara uppfyllda.

4.3 Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för bortledning av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren enligt 26 § LAV, eller den som enligt 27 § LAV ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, informerats om detta.

4.4 Anläggningsavgift ska beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

Anläggningsavgifter (§§ 5-12)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 5 Anläggningsavgift för bostadsfastighet

5.1 Anläggningsavgift ska betalas för Bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet.

Avgift utgår per fastighet med:

a)	Servisavgift	En ledning 70 %				55 391 kr
		Två ledningar 85 %				67 261 kr
		Tre ledningar 100 %				79 131 kr
		V	S	Df	Dg	Total avgift
b)	Förbindelsepunktsavgift	19 783 kr 30 %	32 972 kr 50 %	13 189 kr 20 %	-	65 944 kr
c)	Tomtyteavgift	19 kr 30%	19 kr 30%	19 kr 30%	6,30 kr 10 %	63,30 kr
d)	Bostadsenhetsavgift	14 375 kr 50 %	14 375 kr 50 %	-	-	28 750 kr
e)*	Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt är upprättad	-	-	25 058 kr 100 %	-	25 058 kr

*Avgift enligt 5.1 e) tas ej ut om avgift uttages för Df enligt 5.1 a) och b). I det fall avgift enligt 5.1 e) tas ut, reduceras avgift enligt 5.1 a) och b) med delen Df eftersom servisledning och förbindelsepunkt inte lagts eller upprättats.

5.2 Är förbindelsepunkten gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 5.1 a) lika mellan fastigheterna. Exempel på sådana fastigheter är fastigheter som ingår i en Samfällighet. För fastigheter som tillhör Samfällighet reduceras Förbindelsepunktsavgiften enligt 5.1 b) med 50 %.

Om servisledning för olika vattentjänster anläggs vid olika tillfällen i tid, på grund av att verksamhetsområdet inte omfattat en eller flera vattentjänster vid första anslutningstillfället, har huvudmannen rätt att ta ut Servisavgift för en eller två ledningar enligt 5.1 a) och 6.1 a). Samma princip gäller om avgiftsskyldighet för en eller flera vattentjänster uppkommer vid senare tillfälle än första anslutningstillfället och det medför att nya servisledningar behöver anläggas.

Vid beräkning av Servisavgiften tas inte hänsyn till om det finns en eller två serviser anlagda sedan tidigare. Om servisledningar anläggs vid olika tillfällen eller avgiftsskyldighet uppkommer vid senare tillfälle debiteras 70 % eller mer av full Servisavgift vid olika tillfällen, vilket innebär att den totala Servisavgiften kommer att uppgå till mer än 100 %. Oavsett om total Servisavgift överstiger 100 % över tid får inte tomtytebegränsningsberäkningar utgå från mer än 100 % av Servisavgiften.

5.3 Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) eller d), eller i det fall förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b), d) och e).

Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6, 5.7 och 5.8 tas ut ytterligare avgift enligt 5.1 c) i den mån ovan angiven begränsningsregel så medger och med iakttagande av vad som föreskrivs i 8.2.

5.4 Antalet bostadsenheter bestäms efter de ritningar enligt vilket bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som huvudmannen godkänner.

5.5 Om ytterligare servisledningar dras fram och ytterligare förbindelsepunkter upprättas, ska avgifter betalas enligt 5.1 a) och b).

5.6 Om en fastighets Tomtyta ökar ska avgift betalas enligt 5.1 c) för sådan tillkommande Tomtyta som kommer från fastighet för vilken Tomtyteavgift inte tidigare ska anses ha betalats.

Vid beräkning av avgift för tillkommande Tomtyta iaktas begränsningsregeln i 5.3 iaktas.

5.7 Om till- eller ombyggnad sker, ytterligare byggnad uppförs eller om riven bebyggelse ersätts på fastighet, ska avgift enligt 5.1 d) betalas för varje tillkommande bostadsenhet.

5.8 Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, ska avgift betalas enligt 5.1 e).

§ 6 Anläggningsavgifter för annan fastighet

6.1 Anläggningsavgift ska betalas för Annan fastighet.

Avgift utgår per fastighet med:

a)	Servisavgift	En ledning 70 %				55 391 kr
		Två ledningar 85 %				67 261 kr
		Tre ledningar 100 %				79 131 kr
		V	S	Df	Dg	Total avgift
b)	Förbindelsepunktsavgift	19 783 kr 30 %	32 972 kr 50 %	13 189 kr 20 %	-	65 944 kr
c)	Tomtyteavgift	19 kr 30%	19 kr 30%	19 kr 30%	6,30 kr 10 %	63,30 kr
d)*	Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt är upprättad	-	-	25 058 kr 100 %	-	25 058 kr

*Avgift enligt 6.1 d) tas ej ut om avgift uttages för Df enligt 6.1 a) och b). I det fall avgift enligt 6.1 d) tas ut, reduceras avgift enligt 6.1 a) och b) med delen Df, eftersom servisledning och förbindelsepunkt inte lagts eller upprättats.

6.2 Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna. För fastigheter som tillhör Samfällighet reduceras Förbindelsepunktsavgiften enligt 6.1 b) med 50%.

6.3 Om godtagbar säkerhet ställs, kan huvudmannen medge anstånd med betalning av Tomtyteavgift för viss andel av fastighets areal som motsvarar markyta som tillsvidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten, upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomtteavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) från den dagen anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

6.4 Om ytterligare servisleddningar dras fram och ytterligare förbindelsepunkter upprättas ska avgifter betalas enligt 6.1 a) och b).

6.5 Om en fastighets Tomtyta ökar, ska avgift betalas enligt 6.1 c) för sådan tillkommande Tomtyta för vilken Tomtyteavgift inte förut kan anses ha betalats.

6.6 Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättas, ska avgift betalas enligt 6.1 d).

§ 7 Anläggningsavgift för Obebyggd fastighet

7.1 Anläggningsavgift ska betalas för Obebyggd fastighet.

Avgift utgår per fastighet för varje vattentjänst som avgiftsskyldighet föreligger för med:

		Bostadsfastighet		Annan fastighet
Servisavgift	5.1 a)	100 %	6.1 a)	100 %
Förbindelsepunktsavgift	5.1 b)	100 %	6.1 b)	100 %
Tomtyteavgift	5.1 c)	100 %	6.1 c)	70 %
Bostadsenhetsavgift	5.1 d)	0 %	-	
Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt är upprättad	5.1 e)	100%	6.1 d)	100%

*Avgift enligt 5.1 e) och 6.1 d) tas inte ut om avgift för Df enligt 5.1 a) och b) samt 6.1 a) och b) tas ut. I det fall avgift enligt 5.1 e) eller 6.1 d) tas ut reduceras avgift enligt 5.1 a) och b) samt 6.1 a) och 6.1 b) med delen Df.

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift per vattentjänst.

Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna 5.1 a) och b), eller i det fall dagvatten bortleds till den allmänna anläggningen men förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och e), jmf 5.3 andra stycket.

7.2 Bebyggs Obebyggd fastighet ska resterande avgifter betalas enligt följande:

		Bostadsfastighet		Annan fastighet
Tomtyteavgift	5.1 c)	*)	6.1 c)	30 %
Bostadsenhetsavgift	5.1 d)	100%	-	

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift per vattentjänst.

*Bebyggs Bostadsfastighet tas ytterligare avgift ut enligt 5.1 c) om föreskriften i 5.3 andra stycket medger detta.

§ 8 Avgiftsskyldighet i övrigt

8.1 Om avgiftsskyldighet inträder för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare förelegat, ska tillkommande avgifter betalas enligt §§ 5-7.

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledning inte till högre belopp än 100 % av avgiften enligt 5.1 a) respektive 6.1 a), även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.2 För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar för fastigheten ska, utöver avgift enligt §§ 5-7, en etableringsavgift betalas om 10 000 kr. Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledningar.

§ 9 Anläggningsavgift Allmän platsmark

Den som svarar för att Allmän platsmark ställs iordning och underhålls ska betala anläggningsavgift.

Avgift utgår med:

	Utan moms	Med moms
En avgift per m ² Allmän platsmark för bortledning av dagvatten	Om 80 kr	Om 100 kr

§ 10 Särtaxa

Om huvudmannens kostnad för att förse en viss eller vissa fastigheter med vatten och/eller avlopp avviker i beaktansvärd omfattning från normal genomsnittlig kostnad för fastigheter inom verksamhetsområdet i övrigt, ska avgifter utgå enligt särskilt antagen sär taxa.

Om det inte är skäligt att beräkna avgift enligt §§ 5-7 för viss fastighet, får huvudmannen istället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 11 Betalning av avgift

11.1 Sedan avgiftsskyldighet inträtt, ska avgift betalas inom tid som anges i räkning.

11.2 Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, ska dröjsmålsränta betalas enligt 6 § räntelagen från den dagen betalningen skulle ha skett.

11.3 Enligt 36 § LAV ska en anläggningsavgift fördelas på årliga betalningar under en viss tid, längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs. Ränta ska betalas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen ska ske till dess

ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta ska betalas till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta ska betalas enligt 11.2.

11.4 Avgiftsskyldighet enligt 5.6, 5.7, 6.6 eller 7.2 föreligger, då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande – tex ökning av Tomtyta – inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till huvudmannen när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta enligt 11.2 ut för tiden från det två månader har förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

§ 12 Ersättningskyldigheter mellan huvudman och fastighetsägare

12.1 Om en fastighetsägare har ansökt om att ledningar ska utföras på annat sätt eller förses med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, och huvudmannen godkänner det, ska fastighetsägaren ersätta huvudmannen för överenskomna kostnader.

12.2 Om en fastighetsägare begär att ny servisledning ska läggas istället för redan befintlig och huvudmannen godkänner det, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som finns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagande av den tidigare servisledningens allmänna del.

12.3 Om huvudmannen anser att ny servisledning ska läggas istället för och med annat läge än redan befintlig servisledning, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren för kostnaden för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som finns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

Brukningsavgifter (§§ 13-20)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 13

13.1 För bebyggd fastighet ska brukningsavgift betalas.

Avgift utgår per fastighet med:

		V	S	Df	Dg	Tot ink moms
a)	en Grundavgift per år	1 612 kr 40%	2 418 kr 60%			4 030 kr
b)	en avgift per m ³ levererat vatten	19 kr 40 %	28 kr 60 %	-	-	47 kr
c)	en Bostadsenhetsavgift per Bostadsenhet och år för Bostadsfastighet	1 200 kr 40 %	1 800 kr 60 %	-	-	3 000 kr
d)	en Tomtyteavgift per påbörjat 100-tal m ² Tomtyta och år för Annan fastighet	0,5 kr 40 %	0,75 kr 60 %	-	-	1,25 kr
e)	En Dagvattenavgift per m ² Tomtyta och år	-	-	0,63 kr 50 %	0,63 kr 50 %	1,27 kr

13.2 För fastighet som ingår i en Samfällighet och har egen mätning reduceras Grundavgiften enligt 13 a) med 20 %.

För fastighet som ingår i en Samfällighet och har gemensam mätning reduceras Grundavgiften enligt 13 a) med 50 %.

13.3 Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levereras till fastigheten. Har huvudmannen bestämt att vattenförbrukningen för bebyggd fastighet tillsvidare inte ska fastställas genom mätning, tas avgift enligt 13.1 b) ut efter en antagen förbrukning om 150 m³/Bostadsenhet och år i permanentbostad och med 50 m³/Bostadsenhet och år för fritidsbostad.

13.4 Brukningsavgift för byggvatten ska betalas enligt 13.1 b). Om mätning inte sker, antas den förbrukade vattenmängden uppgå till 30 m³ per Bostadsenhet.

13.5 För extra mätställe (mätställe utöver ett per fastighet) och/eller extra servis (extra servis utöver första servisen för vattentjänsten) ska en årlig avgift betalas med ett belopp motsvarande 100 % av grundavgiften enligt 13.1 a). Beloppet avrundas till närmaste hela kronor.

Parallellkopplade vattenmätare räknas som ett mätställe.

13.6 Om mätaren antas visa en annan förbrukning än den verkliga, ska huvudmannen låta undersöka mätaren, om huvudmannen finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller prövning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2. Om mätfelets storlek inte kan bestämmas, eller om mätaren inte har fungerat, får huvudmannen uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära prövning av frågan hos mark- och miljödomstolen.

13.7 Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren godkänns, ska fastighetsägaren betala de undersökningskostnader huvudmannen har haft för prövningen av mätaren i enlighet med reglerna i § 17.

13.8 Om huvudmannen har medgivit att avloppsvattenmängd avleds till dagvattenledning (kylvatten o d), ska avgift utgå med 10% av avgiften enligt 13.1 b).

§ 14 Brukningsavgift Allmän platsmark

Den som ansvarar för att Allmän platsmark ställs i ordning och underhålls ska betala brukningsavgift.

Avgift utgår med:

	Utan moms	Med moms
En årlig avgift per m ² Allmän platsmark för bortledning av dagvatten	Om 2 kr	Om 2,50 kr

§ 15 Större spillvattenmängd än levererad vattenmängd

Om avloppsnätet tillförs större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller om inte hela den levererade vattenmängden avleds till avloppsnätet, ska fastighetsägaren betala avgift för spillvatten efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden ska bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- och spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommit mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten ska debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

§ 16 Brukningsavgift Obebyggd fastighet

Brukningsavgift ska betalas för Obebyggd fastighet.

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras Grundavgiften och/eller Dagvattenavgiften. Följande avgifter ska därvid betalas för respektive ändamål:

		V	S	Df	Dg	Total avgift
En Grundavgift per år	13.1 a)	40%	60%			
En Dagvattenavgift per m ² Tomtyta och år	13.1 e)			50%	50%	

§ 17 Övriga avgifter

Har huvudmannen på fastighetsägaren begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln avstängts eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen debiterats följande avgifter:

	Exklusive moms	Inklusive moms
Nedtagning av vattenmätare	513,60 kr	642 kr
Uppsättning av vattenmätare	513,60 kr	642 kr
Avstängning av vattentillförsel	513,60 kr	642 kr
Påsläpp av vattentillförsel	513,60 kr	642 kr
Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare	1 200 kr	1 500 kr
Undersökning av vattenmätare	Självkostnad	Självkostnad
Länsning av vattenmätarbrunn	1 624,00 kr	2 030 kr
Vattenmätare ej tillgänglig för byte enligt ABVA*	1 200 kr	1 500 kr
Byte av frusen/skadad mätare	2 300 kr	2 875 kr
Förgäves besök	513,60 kr	642 kr

*månatlig kostnad

För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om 100 % av ovan angivna belopp.

§ 18 Särtaxa gällande brukningsavgifter

Om huvudmannens kostnad för att förse en viss eller vissa fastigheter med vatten och avlopp, i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, ska enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Om det inte är skäligt att beräkna avgift enligt §§ 13-16 för viss fastighet får huvudmannen istället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 19 Hur brukningsavgifterna debiteras

Avgift enligt 13.1 a), c) och d) debiteras i efterskott per månad, kvartal, tertial eller halvår enligt beslut av huvudmannen. Avgift enligt 13.1 b) debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmängd, uppskattad förbrukning eller annan grund som anges i §§ 13 och 15.

Om debiterat belopp inte betalas inom tid som anges i räkningen, ska dröjsmålsränta betalas på obetalt belopp enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle skett.

Om huvudmannen har beslutat att mätaravläsning inte ska ske inför varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering bör därjämte ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

§ 20 Fastighetsägares begäran om åtgärd avseende VA-förhållanden

Har fastighetsägare begärt att huvudmannen ska företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende, eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, får huvudmannen istället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

TAXANS INFÖRANDE

§ 21 När taxan börjar gälla

Denna taxa träder i kraft 2023-xx-xx. De brukningsavgifter enligt 13.1, 13.3 och 13.7 samt § 15, som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare, ska därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av mark- och miljödomstolen enligt 53 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.